

Intervju: Wolfgangom Petritschem, Visokim predstavnikom u BiH "Treci entitet bio bi najgore rjesenje za Hrvate"

Mislim da ce znacajno biti kad vidimo jesu li nam potrebne tolike razine vlasti u BiH. Ako cemo u postotcima, ova zemlja ima najveci broj predsjednika, premijera i ministara na svijetu

Za manje od pola godine Wolfgang Petritsch napustit će mjesto Visokog predstavnika medjunarodne zajednice u BiH, a na njegovo mjesto doći će lord Ashdown. Do tada Petritscha očekuje još jedna vazna epizoda s predstojecim ustavnim promjenama, a o njihovu ishodu donekle ovisi imidž s kojim će napustiti svoju funkciju.

WP: Stjecem dojam da mi je imidž kod Hrvata previse negativan u usporedbi s onime koliko cijenim taj narod, koliko volim Hrvate u BiH i Hrvatskoj, ovu zemlju kao i Hrvatsku, a narocito hrvatsku obalu. S druge strane, moj imidž je slican i kod Srba i Bosnjaka. No, pri razgovoru s obicnim ljudima, Hrvatima, Bosnjacima ili Srbima, pronalazim njihove simpatije i razumijevanje za ono sto radim. I vjerujem da upravo oni, vise nego novinari ili političari, imaju osjecaj koji su to pravi potezi koje povlaczim.

Bez Hrvata nema ni BiH

VL: Kad u lipnju napustite mjesto Visokog predstavnika i vratite se u Austriju, hocete li osjecati imalo krivnje da niste učinili dovoljno za Hrvate kao najmalobrojniji narod u BiH?

WP: Naprotiv, rekao bih da sam od samog pocetka shvatio da je u BiH najteza situacija upravo s najmanjim narodom. To je upravo i razlog zasto sam od samog pocetka zagovarao rjesenja koje ce voditi racuna i o njihovom interesu. Jer, meni je i te kakao jasna cinjenica da bez Hrvata nema ni BiH. Tamo gdje sam poduzeo neke zestre i radikalne mjere ucinio sam ih zato da napravim razliku izmedju vrlo malog broja onih koji su ukljuceni u nezakonite i nelegalne aktivnosti i velike vecine Hrvata koji jednostavno zele pristojan zivot. Tako sam radio u slučaju Ante Jelavica i Hercegovacke banke. No, isto tako moram kazati da moje aktivnosti oko Hercegovacke banke nisu usmjerene protiv Hrvata, vec protiv nekolicine onih koji su zlouporabili svoj položaj da bi profitirali na racun običnih ljudi. Zasto se bas nekoliko onih koji pripadaju vrhu HDZ-a tako obogatilo? Zasto su oni tako bogati, a velika vecina Hrvata siromasna?

VL: Tko su ti ljudi o kojima govorite? Spominjali ste neke termine, recimo 15. siječnja, kad ce biti poznati rezultati istrage i biti objavljena imena u slučaju Hercegovacke banke. Ne traje li cijeli taj proces ipak predugo?

WP: Prije svega, radi se o vrlo slozenom pitanju, vrlo komplikiranom istrazi. Vise od milijun dokumenata trebalo je prevesti, popraviti unistene kompjutore koji su se potom rekonstruirali u SAD-u, sto je takodjer trajalo dugo vremena. Ali, vrlo brzo ocekujemo podizanje optuznica. I kao sto sam stavio do znanja, male stedise i vlasnici racuna dobivaju natrag svoj novac, sto se vec dogodilo u prosincu prošle godine. Moj cilj je, dakle, stvaranje mogucnosti da Hercegovacka banka ponovo pocne raditi i postane ugledna banka koja ce funkcionirati po europskim standardima. A oni koji su pocinili krivicna djela završit ce u zatvoru.

Koopertivnoscu se vise dobiva

VL: Sto je, po vasme misljenju, kracni problem u rjesavanju hrvatskog nacionalnog pitanja u BiH?

WP: Smatram da je kljucno pitanje definitivno cinjenica da moramo uspostaviti takav demokratski sustav u kojem ce svaki Hrvat ostvariti svoje vitalne nacionalne interese i svoja individualna prava. Potpuno podupirem hrvatske predstavnike u Alijansi koji rade u tom smjeru. Oni su sada aktivni oko ustavnih reformi koje ce se provesti tijekom sljedećih nekoliko tjedana. Taj pozitivan trend, koji Hrvatima ide u korist, jasno je iskazan i cinjenicom da se HDZ ponovo vratio u federalni Parlament, ali i da je sudjelovao na sastanku na Mrakovici zajedno sa ostalim najznačajnijim strankama u zemlji. Ako se sjecate, njihov bojkot nije donio nista. Od mene takodjer nisu dobili nista jer sam inzistirao na tome da moraju zastupati i predstavljati ljudi koji su ih izabrali. No, i oni su poceli shavacati

da Zubak, Krizanovic ili neki drugi hrvatski predstavnici u Aliajansi dobivaju vise, upravo zato sto su kooperativni.

VL: Imate li danas ikakvih kontakata sa HDZ-om?

WP: Apsolutno. No, dopustite mi da objasnim da ja nemam nista protiv bilo koje politicke demokratske stranke, ali da imam protiv politicara koji krse zakon i koji djeluju nelegalno. Pa bilo da se radi o Bosnjacima, Srbima ili Hrvatima. I zato sam ja tijekom cijelog svog boravka na ovoj funkcija imao jako dobre kontakte sa HDZ-om. Neki iz HDZ-a shvacaju da je ono sto radim za hrvatski narod ovdje vrlo pozitivno i znacajno.

VL: Sastanak na Mrakovici okupio je osam politickih stranaka, medju kojima su bile i nacionalne, ali i one koje se vole nazvati gradjanskima. Moze li se povuci paralela toga sastanka sa susretima sestorice predsjednika republika bivse Jugoslavije koji su prethodili ratu na ovim područjima?

WP: Ovo ipak nije 1990 i povjesno gledano, rat na Blakanu je završen. Ljudi koji su se sastali na Mrakovici demokratski su izabrani predstavnici naroda. Ali, istina je da se problemi jos nisu rjesili. Ipak, danasna volja tih predstavnika da probleme riješe na miroljubiv nacin mnogo je jaca nego u razdoblju s pocetka 90-ih i ne mozemo raditi nikakvu usporedbu. Takodjer, imam dojam da su narodi u BiH znatno zrelijiji danas nego sto su to bili prije rata. Stoga shvacaju cinjenicu da rat nije put koji može rjesiti njihove probleme. Uvjeren sam da je sastanak na Mrakovici nova kvaliteta u pronalazenu cjevitog demokratskog rjesenja.

Nuzne efikasnije i jeftinije strukture vlasti

VL: Nakon tog sastanka Mladen Ivanic je kazao cete, ako uvedete Dom naroda u Republici Srpskoj, potkopati BiH?

WP: Sada je definitivno pravo vrijeme da vodje politickih stranaka o svemu porazgovaraju. Ja zelim vidjeti puni konsenzus o onome sto treba biti uspostavljen. Sva tri naroda trebaju dati potporu rjesenju do kojeg se dodje. Ovo je povjesna prilika da se uspostave nove efikasne strukture vlasti i politickе strukture u zemlji. Ova zemlja vjerojatno ima velik broj politicara, a malo ljudi sto proizvode novac koji ce placati poreze da bi se osigurale place tim istim politicarima. Mislim da ce znacajno biti kad vidimo jesu li nam potrebne tolike razine vlasti u BiH. Ako cemo u postocima, ova zemlja ima najveci broj predsjednika, premijera i ministara na svijetu.

VL: Cesto se spekulira informacijom da u medjunarodnoj zajednici postoji trend razmislijanja o ukidanju Republike Srpske?

WP: Mislim da je znacajno sacuvati one osobine koje se navede u Daytonском sporazumu. Ono sto je jos znacajnije jeste nastojanje da sustav uspostavljen u Daytonu treba napraviti jos efikasnijim i ucinkovitijim, jeftinijim za narod. Gradjani BiH moraju shvatiti da je ovo njihova domovina gdje su potrebne funkcionirajuće drzavne institucije. Kao takva, BiH bi jednom trebala ući u Europsku uniju na zadovoljstvo svih gradjana BiH.

VL: Mladen Ivanic je u intrevjuu nasem listu kazao da ne bi imao nista protiv uspostave treceg entiteta ako on ne bi isao na stetu Republike Srpske?

WP: Da, procitao sam taj intervju. Ali, moram vam kazati da bi to bilo suprotno Daytonu i vodilo ka podijeli hrvatskog naroda. Hrvati su naseljeni u raznim dijelovima BiH, od Posavine do Neuma. Uvjeren sam da bi postojanje treceg entiteta za Hrvate bilo najgore moguce rjesenje. Ono sto je vazno za Hrvate jest da se ojacaju lokalne razine vlasti, ali i drzavne institucije.

Lord Ashdown najvjerojatniji nasljednik

VL: Posjetio vas je nasljednik, lord Ashdown. O cemu ste razgovarali?

WP: Da, lord Ashdown, koga vec dugo poznajem i ciji sam prijatelj, kandidat je i najvjerojatniji nasljednik. Ja sam ga pozvao na susret sa mnom i mojim najblizim suradnicima da bih ga upoznao s vrlo slozenim radom koji Visoki predstavnik ovdje mora obavljati.

VL: Dobar dio Hrvata boji se dolaska lorda Ashdowna i njegove politike. Mozda ce zvucati cinicno, ali

moglo bi se dogoditi da vam popularnost medju Hrvatima zbog toga naraste u srpnju, nakon odlaska iz BiH?

WP: Smatram da će lord Ashdown, kad formalno bude imenovan na ovu funkciju, obavljati odlican posao. Ja sam mu naglasio i ukazao, uz ostalo, i na osjetljivost hrvatskog pitanja. A kad je u pitanju popularnost, ona cesto naraste nakon što covjek napusti odredjenu funkciju, a njegova se djela sagledaju is više kutova. Vjerujte mi, najviše bi me veselilo kad bi nakon nekoliko mjeseci ili godina Hrvati shvatili da sam im ja veliki prijatelj.

VL: Hoće li vam biti zao kad napustite ovu ‘zemlju punu mrznje’, kako pise Ivo Andric, jer ste propustili napraviti nesto sto ste mogli?

WP: Popis nedovrsena posla je vrlo dugacak u odnosu na ono što sam ostvario. No, ako sam imalo pridonio napretku razumijevanja između triju naroda i ako sam dokazao da je Ivo Andric barem jednom bio u krivu, bit će mi veliko zadovoljstvo.